

Forum: Handicaprådet
Tid: Torsdag den 7. marts 2019, kl. 17.00 – 19.00
Sted: Mødelokale 2, Rådhusets forhal

Deltagere: Steen Christiansen, Bjarke Juul, Steffen Wagner for Hediye Temiz, Hanne Fleinert, Poul Hansen, Jesper R. Hansen for Eric Broberg, Ottar Bingen Jacobsen, Susanne Kremmer og Hans-Henrik Høg

Afbud: Hediye Temiz, Poul Hansen, Eric Broberg, Alice Hasselgren og Patricia Walmar Gale

Referent: Lissi Petersen

Dato: 11. marts 2019
Sags nr.: 00.22.00-A00-11-18
Sagsbehandler: lip

1. Godkendelse af referat fra 29. november 2019 og dagsorden

Referat fra 29. november 2018 blev godkendt og dagsorden blev godkendt med den ændring, at punkt 7 udgik, da Patricia Walmar Gale var fraværende, punktet kommer på til mødet den 29. maj 2019.

2. Årsberetning 2018

Sagsfremstilling:

Forvaltningen udarbejder udkast til Årsberetning 2018. Udkastet fremlægges og det drøftes, om der er aktiviteter, der særligt skal fremhæves.

Bilag:

Årsberetning 2018

Bjarke Juul bad om, at hjemmesiden blev opdateret med dagsordner og referater fra 2018.

Hanne Fleinert mente, at begge dele allerede var på hjemmesiden.

3. Handicaprådets økonomi

Sagsfremstilling:

Status for Handicaprådet økonomi i 2018 og 2019.

Bilag:

Opgørelse 2018 og 2019

Susanne Kremmer havde lovet, at budgetmaterialet kom ud i en mere forståelig udgave, det var desværre ikke sket denne gang.

Der er i 2018 et mindreforbrug på ca. 52.000 kr., det vil kun være en del af mindreforbruget, der overføres til 2019.

Hans-Henrik Høg har undersøgt det, 75% af beløbet svarende til 40.000,- kr..

4. Status på ny Sundhedspolitik med Pårørendepolitik.

Sagsfremstilling:

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Skal vedtages inden revision af Handicappolitik

Susanne Kremmer oplyste, at forvaltningen fortsat afventer den endelige godkendelse af ny Sundhedspolitik med Pårørende politik.

Bjarke Juul ønskede oplyst, om den endelige Sundhedspolitik med Pårørende politik kom i høring?

Det blev aftalt, at processen beskrives i referatet.

Lissi Petersen har efterfølgende modtaget nedenstående fra sundhedskonsulent Christina Skriver Klenø:

Lidt kort om sundhedspolitikken:

- Sundhedspolitikken er ikke skrevet sammen med en pårørende politik
- Sundhedspolitikken fokuserer på forebyggelse og sundhedsfremme
- Høringsudkast til sundhedspolitikken er på Social-og Sundhedsudvalgets møde i april måned
- Herefter sendes sundhedspolitikken i offentlig høring – rådene får også tilsendt
- Der er opstartet proces med handleplaner og indsatser ift. udmøntning af politikken

5. Opfølgning på handleplan til Handicappolitik

Sagsfremstilling:

Forvaltningen har inviteret afdelingschef i borger og arbejdsmarked Jan Eriksen til at holde et oplæg om, hvordan kommunen kan formidle mulighederne i forhold til job for personer med et handicap. Jan Eriksen deltager på mødet.

Jan Eriksen orienterede om Jobcentrets funktion. Medarbejderne på Jobcentret spørger ikke specifikt til en borgers handicap, men om hvordan Jobcentret kan hjælpe i forhold til borgerens udfordringer generelt.

Der ses en stigning i borgere med fleksjob, trods det er ledigheden formentlig procentvis højere end hos jobsøgende generelt.

Der var i december 327 borger i fleksjob og 76 borgere på ledighedsydelse i kommunen, tallene er modtaget fra Jan Eriksen den 12. marts 2018.

Jan Eriksen omdelte en notat fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, der vedlægges referatet.

6. Dialogmøde i 2019

Sagsfremstilling:

Er der særlige ønsker om tema og eventuelt dato?

Der var flere forslag:

- Overlæge i pædiatri Jens Christian Holm fra Holbæk sygehus om støtte til børn med overvægt.
- Fællesskabspolitikken – borgere med handicap, skal have mulighed for samme oplevelser, som borgere uden handicap.
- Sundheds- og pårørende politik.
- Jason Watt og hvordan man lever med et handicap.

Det blev besluttet, at forvaltningen undersøger muligheden for, at overlæge Jens Christian Holm kan komme.

7. Henvendelse fra LOBPA

Sagsfremstilling:

Mail modtaget 14. december 2018 og videresendt til Handicaprådet om "Samtænkt Indsats".

Bjarke Juul har bedt om, at punktet kommer på dagsorden, så Handicaprådet kan tage stilling til det de foreslår, ønsker samtidig en orientering om, hvordan Folketinget har besluttet det anvendt.

Patricia Walmar Gale udarbejder et oplæg til mødet

Punktet er udsat til mødet den 29. maj, da Patricia Walmar Gale havde meldt afbud.

8. Spørgsmål og svar

Sagsfremstilling:

Handicaprådets spørgsmål og svar fremlægges som fast punkt på hvert møde, og der samles op på spørgsmål, der er opstået i løbet af mødet.

Bilag:

Skema

Der var ingen bemærkninger til skemaet.

9. Orientering fra formand og næstformand

Sagsfremstilling:

Formand og næstformand orienterer blandt andet om:

Afsendte hørings svar

Andet

Bjarke Juul orienterede om et møde den 8. april mellem Forældrenetværket og medlemmer af Kommunalbestyrelsen, der vil også være deltagere fra Handicaprådet.

10. Årsmøde i Det Centrale Handicapråd den 5. februar 2019 på Hotel Nyborg Strand

Sagsfremstilling:

Bjarke Juul deltog i Årsmødet, vedlagt notat fra dagen.

Bilag:

Notat fra Bjarke Juul, program for dagen og kort orientering om lov om webtilgængelighed, link til loven:

<https://digst.dk/digital-service/webtilgaengelighed/lov-om-webtilgaengelighed/>

Bjarke Juul efterlyste, at flere deltog i Årsmødet, det havde været spændende, har udarbejdet en kort orientering, der er sendt ud med dagsorden.

Bjarke Juul efterlyste en strategi på Handleplanen, blandt andet i forhold til tilgængelighed på busholdepladser.

Hans-Henrik Høg kunne oplyse, at det blev der allerede arbejdet med i forvaltningen.

11. Eventuelt

Næste møde er 29. maj 2019, kl. 17.00

Bjarke Juul efterlyste tilgængelighed i seniorboliger, undersøges og sendes ud med referatet.

PFA Seniorboligstandarder vedlægges referatet

Vedlagt referatet til orientering fra Region Hovedstanden:

Bilag 1 – Referat fra møde i Regionshandicaprådet den 30. januar 2019

Bilag 2 – Forslag til ramme for dialogmøde

Bilag 3 – Fakta-ark Landspatientregisteret og Sundhedsplatformen

REFERAT

Møde i: **Regionshandicaprådet**
Dato: **30. januar 2019**
Kl.: **16.00 – 18.00**
Sted: **Regionsgården lokale H7**

Journal-nr.: 19003821
Dato: 25. januar 2019

Deltagere: Udpeget af Danske Handicaporganisationer
Carsten Hussing – Høreforeningen
Karl Vilhelm Nielsen – UlykkesPatientForeningen og Polioforeningen
Lea Jensen – Danske Blindesamfund
Ole Erling Lærke – Danske Handicaporganisationer Bornholm
Peter Roepstorff – Landsforeningen LEV

Udpeget af Psykiatريفoreningernes Fællesråd
Anders Dinsen – ADHD-foreningen – Afbud
Steen Moestrup - LAP

Sekretariat

Marie Kruse – Sekretariatet
Heidi Rydlund Christensen - CSU-sekretariatet - Afbud
Astrid Lembo – CSU Sekretariatet

INDHOLD

DAGSORDENSPUNKT 1: Godkendelse af dagsorden.....	2
DAGSORDENSPUNKT 2: Meddelelser	3
DAGSORDENSPUNKT 3: Orientering om regeringens udspil til Sundhedsreform	4
DAGSORDENSPUNKT 4: Udsatteråd i Region Hovedstaden.....	5
DAGSORDENSPUNKT 5: Orientering fra workshop om værdi for patienten.....	6
DAGSORDENSPUNKT 6: Drøftelse af dialogmøde	7
DAGSORDENSPUNKT 7: Redegørelse til regionsrådet	8
DAGSORDENSPUNKT 8: Høring vedr. Sundhedsaftale 2019 – 2023.....	9
DAGSORDENSPUNKT 9: Arbejdsplan 2019.....	10
DAGSORDENSPUNKT 10: Eventuelt	12

Den 30. januar 2019

Regionshandicaprådet

DAGSORDENSPUNKT 1: Godkendelse af dagsorden

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Godkendt.

DAGSORDENSPUNKT 2: Meddelelser

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Steen orienterede om, at Udsatterrådet i Hillerød har lavet en mail hvor man kan skrive sin historie ind, så de kan få nogle eksempler.

Marie Kruse orienterede om regionsrådets arbejde med nye former for borgerinddragelse i Region Hovedstaden.

DAGSORDENSPUNKT 3: Orientering om regeringens udspil til Sundhedsreform

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet tager orienteringen om udspillet til Sundhedsreform til efterretning
-

SAGSFREMSTILLING

Regeringen har den 16. januar fremlagt et udspil til en sundhedsreform. Udspillet indeholder blandt andet forslag om en ændret struktur i sundhedsvæsenet.

Hele udspillet kan findes på regeringens hjemmeside: regeringen.dk. Den korte version er vedlagt som bilag 1.

Marie Kruse orienterer om udspillet.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionshandicaprådet tog orienteringen til efterretning.

DAGSORDENSPUNKT 4: Udsatteråd i Region Hovedstaden

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet tager orienteringen om et udsatteråd til efterretning.
-

SAGSFREMSTILLING

Regionsrådet har den 18. december 2018 besluttet at nedsætte et udsatteråd, som skal repræsentere de mest udsatte borgere og være rådgivende over for regionsrådet og de stående udvalg i spørgsmål vedrørende socialt udsatte borgeres sundhedsforhold. Formålet med rådet er at sikre, at viden om socialt udsatte borgeres særlige behov på sundhedsområdet inddrages i politiske beslutninger på sundhedsområdet. Udsatterådet skal på den måde bidrage til at sikre, at de mest udsatte borgere får adgang til regionens ydelser og til at opnå større lighed i sundhed.

Anja Methling, sekretær for Udsatterådet deltager på mødet og fortæller om rådets opgaver.

Regionsrådets beslutning er vedlagt som bilag 2 og kommissoriet for det nye udsatteråd er vedlagt som bilag 3.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Anja orienterede om udsatterådet. Første møde i udsatterådet er den 7. marts. Der aftales en fælles drøftelse, efter udsatterådets første møde.

DAGSORDENSPUNKT 5: Orientering fra workshop om værdi for patienten

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet tager orientering fra workshop om værdi for patienten til efterretning.
-

SAGSFREMSTILLING

Lea har deltaget i en workshop om værdi for patienten på vegne af Danske Handicaporganisationer og vil orientere fra workshopen.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionshandicaprådet tog orienteringen til efterretning.

DAGSORDENSPUNKT 6: Drøftelse af dialogmøde

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet drøfter tema og deltagere for et fællesmøde med et eller flere af de politiske udvalg
-

SAGSFREMSTILLING

Eftersendes.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Et forslag til tema for et fællesmøde med patientinddragelsesudvalget og udvalget for forebyggelse og sammenhæng og sundhedskoordinationsudvalget blev omdelt på mødet. Forslaget vedlægges referatet.

Regionshandicaprådet godkendte forslaget. Såfremt patientinddragelsesudvalget også er enige i forslaget, arbejder administrationen videre ud fra denne ramme.

DAGSORDENSPUNKT 7: Redegørelse til regionsrådet

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet godkender redegørelsen til regionsrådet om regionshandicaprådets arbejde i 2018
-

SAGSFREMSTILLING

Ifølge det kommissorium for regionshandicaprådet som regionsrådet har vedtaget, skal regionshandicaprådet levere en årlig redegørelse til regionsrådet.

Der er vedlagt et forslag til redegørelse som bilag 4.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionshandicaprådet godkendte redegørelsen med den kommentar, at det tilføjes, hvor medlemmerne er udpeget fra.

DAGSORDENSPUNKT 8: Høring vedr. Sundhedsaftale 2019 – 2023

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet drøfter høringssvar til udkastet til Sundhedsaftale 2019 – 2022.
-

SAGSFREMSTILLING

Der skal inden 1. juli 2019 være indgået en ny sundhedsaftale mellem Region Hovedstaden og kommunerne i regionen for 2019-2023.

Sundhedskoordinationsudvalget i Region Hovedstaden har sendt et udkast i høring hos regionshandicaprådet og andre interessenter.

Høringsmaterialet er vedlagt som bilag 5 – 7, med henblik på at regionshandicaprådet drøfter et høringssvar.

Der er frist for at indsende høringssvar den 28. februar 2019.

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionshandicaprådet drøftede høringmaterialet. Lea laver et udkast på baggrund af drøftelsen, og sender et forslag til høringssvar på mail.

DAGSORDENSPUNKT 9: Arbejdsplan 2019

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. At regionshandicaprådet drøfter og prioriterer emner til arbejdsplan for 2019.
-

SAGSFREMSTILLING

Regionshandicaprådet fastlægger selv sin arbejdsplan. Regionshandicaprådet har besluttet at arbejde med følgende emner:

- Regionshandicaprådet skal have fokus på medarbejderrettede IT-systemer.
- Invitere Region Hovedstadens Akuthjælp til et møde i regionshandicaprådet, for at drøfte tilgængelighed ift. Akuthjælp app'en.
- Afholde en workshop om tilgængelighed i Smart Cities i samarbejde med Center for Regional Udvikling og andre relevante samarbejdspartnere.
- Invitere politikere med til flere af regionshandicaprådets møder.
- Undersøge hvordan regionshandicaprådet kan bidrage til arbejdet i udvalget for værdibaseret styring.
- En årlig opfølgning på regionens arbejde med brugerinddragelse på forskellige områder (Der har været et oplæg om brugerinddragelse i Den Sociale Virksomheds tilbud).
- Status for Steno diabetescenter: Allan Flyvbjerg holdte oplæg om det nye center på regionshandicaprådets møde i april 2017, hvor det blev aftalt at han kan komme tilbage og holde oplæg med en status.
- At de 47 nye pladser til patienter med særligt behov for rehabilitering, som oprettes i Frederikssund under Psykiatrisk Center Nordsjælland, har høj kvalitet, at visitationen fungerer og bliver anvendt til de borgere som har behov for dem. Skal på mødet i september.
- At Region Hovedstaden arbejder med at møde borgeren i øjenhøjde – især inden for psykiatriområdet.
- At kampagnen God Adgang også inkluderer den kognitive tilgængelighed
- Undersøge hvilke muligheder der er for at anvende SP til at se og benytte data om borgere med handicap. Herunder om der evt. allerede arbejdes med det.
- Følge op på regionens arbejde med ny lovgivning om tvang til somatisk syge.
- Invitere udvalgsformanden for udvalg for værdibaseret styring til mødet i juni, med henblik på at undersøge hvordan regionshandicaprådet kan bidrage til udvalgets arbejde.
- Genoptage samarbejdet med patientinddragelsesudvalget (PIU). Aftale møde mellem formandskaberne for PIU og regionshandicaprådet.

Regionshandicaprådet har drøftet arbejdsplanen for 2018 og besluttet at fokusere på følgende emner i 2018:

- Samarbejde med udvalget for forebyggelse og sammenhæng: Invitere formandskabet for FORSA til mødet i oktober.
- Opfølgning på arbejdet med ny Sundhedsaftale.
- Hospitalsbyggeri – til mødet i december

Derudover er der en række emner, som regionhandicaprådet følger løbende:

- Kampagnen God Adgang
- Implementering af Patientansvarlig læge
- Nye rammeaftaler for det sociale område
- Regionens arbejde med tilgængelighed

Regionshandicaprådets mødeplan for 2019:

- Onsdag d. 30. januar kl. 16-18
- Onsdag d. 27. marts kl. 16-18
- Onsdag d. 19. juni kl. 16-18
- Onsdag d. 11. september kl. 16-18
- Onsdag d. 20. november kl. 16-18

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Regionshandicaprådet ønsker en orientering fra Steno Diabetes Center til mødet den 27. marts. Faktaark om opdateringen til SP18 og LPR3 vedlægges referatet.

DAGSORDENSPUNKT 10: Eventuelt

REGIONSHANDICAPRÅDETS BESLUTNING

Ole orienterede fra orienteringsmødet om opdateringen af Sundhedsplatformen til SP18 og LPR3.

NOTAT

Til: Patientinddragelsesudvalget og regionshandicaprådet

Dato: 29. januar 2019

Dialogmøde

Patientinddragelsesudvalget og regionshandicaprådet skal ifølge deres kommissorier begge afholde dialogmøder med politiske udvalg. Herunder skitseres et forslag til en overordnet ramme for et fælles dialogmøde for PIU og RHR med politisk deltagelse.

Emne: Det nære sundhedsvæsen

Flere og flere opgaver flyttes i disse år fra hospitalerne og til almen praksis eller hjem til borgerne, for at skabe nærhed i behandlingen. Det stiller nye krav til almen praksis, kommuner, regionerne og ikke mindst borgerne.

Til dialogmødet foreslås derfor et tema om det nære sundhedsvæsen, hvor PIU og RHR kan drøfte muligheder og udfordringer ved at flytte behandling tættere på borgerne med et eller flere af de politiske udvalg.

Politisk deltagelse

Det foreslås, at invitere udvalget for forebyggelse og sammenhæng og sundhedskoordinationsudvalget.

Begge udvalg arbejder med sammenhængen mellem kommunernes og regionernes opgaver på sundhedsområdet.

Sted

Der lægges op til at holde mødet et sted, som er relevant for temaet. Mødes kan fx holdes i et kommunalt sundhedshus og starte med en rundvisning i huset.

Landspatientregisteret og Sundhedsplatformen opgraderes den 2. februar 2019

Hvorfor opgraderes Landspatientregisteret og Sundhedsplatformen?

- I februar-marts 2019 indfører hospitalerne i hele landet en ny version af Landspatientregisteret (LPR); sundhedsvæsenets vigtigste register.
- Opgraderingen til LPR3 er en national forpligtelse. På landsplan skal LPR3 på sigt give bedre data til statistik og forskning samt et bedre overblik over patientens sygdomsforløb.
- I Region Hovedstaden og Region Sjælland sker opgraderingen til LPR3 den 2. februar 2019. Samtidig overgår hospitalerne til 2018-versionen af Sundhedsplatformen (SP2018).

Hvor stor er forandringen?

- 44.000 medarbejdere på hospitalerne i begge regioner tager den nye version i brug på én gang. Særligt opgraderingen af LPR 3 er en kompleks opgave. LPR3 betyder, at Sundhedsplatformen skal ændres på en lang række områder – derfor kan der opstå uforudsete tekniske fejl og andre uforudsete udfordringer.
- LPR3 betyder, at især lægesekretærerne – og i nogen grad læger og sygeplejersker – skal arbejde på en ny måde, og det tager tid at indarbejde nye, komplekse arbejdsgange.
- Regionsrådet har afsat 10 mio. kr. til ekstra sekretærhjælp på hospitalerne i 2019 med henblik på at understøtte overgangen til LPR3.

Hvad ændres med LPR3? Eksempler

- Der indføres en ny kontaktmodel, hvor der ikke længere skelnes mellem ambulante og indlagte patienter – dermed bliver det lettere at få overblik over patientens samlede forløb.
- Der indføres diagnosekodning på hver patientkontakt, så man kan få mere detaljeret viden om sygdomsforløbet.
- En række data overføres fremover automatisk til LPR – fx data vedr. kræftsygdomme, fødselsvægt, hørescreening og kirurgiske komplikationer.

Hvad ændres med SP2018? Eksempler

- I 2018 er der foretaget en række forbedringer vedrørende medicinering i Sundhedsplatformen. Forbedringsarbejdet fortsætter med opgraderingen og løbende igennem 2019.
- Der kommer nye funktionaliteter, der skal hjælpe personalet med at få overblik og skabe et godt arbejdsflow – fx nyt overblik over uafsluttede opgaver i akutmodtagelsen og præ-journalføring, der skal gøre det nemmere at forberede planlagte behandlinger.

Hvilke ændringer og evt. gener kan opgraderingen medføre?

- Opgraderingen til LPR3 handler primært om registrering af data, og patientbehandlingen forventes derfor ikke at blive påvirket.
- Selve opgraderingen foretages i en weekend, så patienterne oplever færrest forstyrrelser.
- Hospitalerne planlægger nedsat aktivitet i dagene omkring overgangen til LPR3 og SP2018. Hospitalernes samlede, årlige aktivitet forventes ikke påvirket som følge af opgraderingen.
- Opgraderingen i februar 2019 er en del af arbejdet med løbende at optimere systemet: Én af styrkerne ved Sundhedsplatformen er netop, at systemet løbende videreudvikles, så det kan tilpasses fremtidens behandlingsbehov.
- I arbejdet med at optimere systemet vil der i 2019 være særligt fokus på at forbedre medicinmodulet, øge brugervenligheden og sikre, at personalet har adgang til relevante data.

Læs mere: www.regionh.dk/sundhedsplatformen

Notat

Brugen af kompenserende ordninger til personer med handicap

15. februar 2019

J.nr. 18/01798

VOA
MEK

Personer med funktionsnedsættelse kan få bevilget tilskud til hjælpemidler eller til personlig assistance, hvis funktionsnedsættelsen medfører barrierer i forbindelse med et job, uddannelse eller ved deltagelse i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. paragraf 76 (tilskud med hjælpemidler mv.) og paragraf 100 (tilskud til udgifter til hjælpemidler).

Nedenfor gennemgås på baggrund af indberettede data fra de kommunale sagsbehandlingssystemer til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering anvendelsen af de to ordninger i 2018, herunder hvor mange der får, hvem der får og hvilke type af hjælpemidler der anvendes, samt den kommunale variation i bevillingerne af ordningerne.

Der har været udfordringer med kommunernes indberetninger på området. STAR har derfor sammen med kommunerne igangsat en proces med henblik på at sikre, at data indberettes korrekt til Det Fælles Datagrundlag (DFDG). Af samme årsag er det kun bevillinger givet i 2018, der belyses i notatet.

Data på brugen af hjælpemidler

Der kan bevilges hjælpemidler i form af arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretninger efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvis det er en nødvendig forudsætning for, at borgeren kan udføre arbejdsopgaverne.

Jobcenteret kan give tilskud til hjælpemidler til personer, som er i:

- Tilbud om vejledning og opkvalificering
- Virksomhedspraktik
- Ansættelse i løntilskud, skånejob, løntilskud for personer med handicap (isbryderordning) og fleksjob
- Seniorjob
- Ordinær beskæftigelse uden løntilskud
- Selvstændig virksomhed
- Ressourceforløb

Kommunerne har i bevilget ca. 14.900 hjælpemidler til 12.600 personer, *jf. tabel 1.*

Tabel 1: Antal bevilgede hjælpemidler i 2018.

Periode	Antal på begyndte forløb	Antal personer
Januar 2018	1.145	1.086
Februar 2018	1.017	970
Marts 2018	1.179	1.127
April 2018	1.427	1.365
Maj 2018	1.371	1.306
Juni 2018	1.378	1.321
Juli 2018	843	806
August 2018	1.246	1.182
September 2018	1.417	1.330
Oktober 2018	1.538	1.445
November 2018	1.428	1.348
December 2018	895	864
I alt	14.884	12.571

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrundlag (DFDG).

Det er stor kommunal variation i antallet af indberetninger. Vejle Kommune topper listen over antallet af bevilgede hjælpemidler (ca. 1.110 bevillinger) i 2018, svarende til 7,5 pct. af alle bevilgede hjælpemidler. Derefter følger Århus (ca. 960 bevillinger), Hjørring (ca. 940 bevillinger) og Randers Kommune (ca. 670 bevillinger), *jf. bilagstabel 1.*

Der er også kommuner med meget få indberetninger, heraf syv kommuner, som ikke har indberettet nogen bevillinger, der er påbegyndt i 2018¹. De få bevillinger kan være udtryk for en meget lille brug af ordningen, men det vurderes også, at der er kommuner, der har registreringsvanskeligheder. Det samlede antal bevillinger på landsplan skønnes således at være undervurderet.

¹ Der er tale om følgende kommuner: Ballerup, Dragør, Fanø, Gladsaxe, Herlev, Ishøj og Læsø.

Typen af hjælpemiddel

Det hjælpemiddel, der hyppigst bliver bevilget, er "Værktøj, udstyr og andre arbejdsredskaber", som udgør 70 pct. af alle bevilgede hjælpemidler i 2018, jf. tabel 2.

Tilsvarende er der kun blevet bevilget 61 hjælpemidler ifm. "Tilgængelighedsløsninger som fx rampe, lift, døråbner", svarende 0,4 pct. alle bevillinger i perioden, jf. tabel 2.

Tabel 2: Antal bevilget hjælpemidler fordelt på type i 2018.

Type	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Værktøj, udstyr og andre arbejdsredskaber	10.355	69,6
Arbejdspladsindretning i øvrigt	2.963	19,9
It-udstyr, software, programmer, apps mv som arbejdsredskab	814	5,5
Undervisningsmateriale	542	3,6
It-udstyr ifm undervisning	149	1,0
Tilgængelighedsløsninger som fx rampe, lift, døråbner	61	0,4
I alt	14.884	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Personkarakteristika

Fordelingen af bevilgede hjælpemidler svarer stort set til aldersfordelingen blandt lønmodtagere generelt på arbejdsmarkedet, jf. tabel 3.

Tabel 3: Antal bevilget hjælpemidler fordelt på aldersgruppe i 2018.

Alder	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Under 20 år	178	1,2
20-24 år	910	6,1
25-29 år	1.282	8,6
30-34 år	1.503	10,1
35-39 år	1.637	11,0
40-44 år	1.926	12,9
45-49 år	2.011	13,5
50-54 år	2.321	15,6
55-59 år	2.109	14,2
60+ år	1.007	6,8
I alt	14.884	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG) samt CPR-registreret.

Tabel 4 angiver personernes forsørgelsesgrundlag på bevillingstidspunktet. Det fremgår heraf, at personer på kontanthjælp (26 pct.) udgør den største gruppe, som får bevilget et hjælpemiddel. Derefter følger fleksjob/ledighedsydelse (20 pct.), beskæftigede (14 pct.) og sygedagpenge (14 pct.).

Tabel 4: Antal bevilget hjælpemidler fordelt på målgruppe i 2018.

Forsørgelsesgrundlag	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Kontanthjælp	3.861	25,9
Fleksjob/Ledighedsydelse	2.921	19,6
Beskæftigede	2.150	14,4
Sygedagpenge	2.059	13,8
Jobafklaring	1.219	8,2
Ressourceforløb	853	5,7
Revalidering/Forrevalidering	652	4,4
Andet	403	2,7
Dagpenge	320	2,1
Førtidspensionister	83	0,6
Uoplyst	363	2,4
I alt	14.884	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: *Kontanthjælp* dækker over alle personer i kontanthjælpssystemet. *Andet* dækker over følgende målgruppe:

Selvforsørgede, vokselever, jobrotation samt seniorjob. *Uoplyst* angiver hjælpemidler bevilget til personer, hvor det ud fra data ikke har været muligt, at finde en aktiv målgruppe.

Data på brugen af personlig assistance

Jobcenteret kan yde tilskud til personlig assistance til ledige, lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, der på grund af en varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig personlig bistand for at kunne varetage deres job.

I 2018 er der bevilget ca. 4.700 personlige assistenter fordelt på 4.000 modtagende personer, *jf. tabel 5.*

Tabel 5: Antal bevilget personlige assistenter i 2018.

Periode	Antal på begyndte forløb	Antal personer
Januar 2018	970	954
Februar 2018	260	254
Marts 2018	290	282
April 2018	547	526
Maj 2018	312	297
Juni 2018	330	318
Juli 2018	403	396
August 2018	332	321
September 2018	305	295
Oktober 2018	467	458
November 2018	288	268
December 2018	157	142
I alt	4.661	3.972

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: Bevillinger ifm. *oplæring* samt *introduktion til nye opgaver* indgår ikke i opgørelsen.

Odense Kommune (ca. 390 personlige assistenter) har bevilget flest personlige assistenter i 2018 svarende til 8,5 pct. af alle bevilgede personlige assistenter i perioden, *jf. bilagstabel 2.*

Der er ligesom for indberetninger af hjælpemidler kommuner med meget få indberetninger, heraf fem kommuner, som ikke har indberettet nogen bevillinger.

De få bevillinger kan være udtryk for en meget lille brug af ordningen, men det vurderes også at der er kommuner der har registreringsvanskeligheder. Det samlede antal bevillinger på landsplan skønnes således at være undervurderet.

Typen af personlig assistance

Der er blevet bevilget næsten 1.700 personlige assistenter i forbindelse med *fysisk aflastning* svarende til 36 pct. af alle bevillinger, *jf. tabel 7*. Dernæst følger *Strukturering og/eller kvalitetssikring af arbejde* (15 pct.) samt *Andet* (14 pct.).

Tabel 6: Antal bevilget personlige assistenter fordelt på type i 2018.

Type	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Fysisk aflastning	1.684	36,1
Strukturering og/eller kvalitetssikring af arbejde	710	15,2
Andet	667	14,3
Særlig personlig støtte	580	12,4
Tegnsprogstolkning	486	10,4
Fastholdelse i opgaven	327	7,0
Sekretærarbejde	135	2,9
Oplæsning og/eller forklaring af tekst	45	1,0
Føre bil i arbejdstiden	27	0,6
I alt	4.661	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: Bevillinger ifm. *oplæring* samt *introduktion til nye opgaver* indgår ikke i opgørelsen.

Ca. en tredjedel af alle forløb omfatter tilskud til en personlig assistent i op til 5 timer om ugen. Tilsvarende har knap 15 pct. af alle bevillinger fået en personlig assistent i mindst 15 timer om ugen, *jf. tabel 7*.

Tabel 7: Antal bevilget personlige assistenter fordelt på antallet af timer om ugen i 2018.

Antal timer pr. uge	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Under 1 time	70	1,5
1-5 timer	1.563	33,5
6-10 timer	1.077	23,1
11-15 timer	674	14,5
15-20 timer	214	4,6
20 timer	408	8,8
Mere end 20 timer	67	1,4
Uoplyst	588	12,6
I alt	4.661	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: Bevillinger ifm. *oplæring* samt *introduktion til nye opgaver* indgår ikke i opgørelsen.

Personkarakteristika

Tabel 8 viser, at omkring 67 pct. af alle bevilgede personlige assistenter i 2018 er bevilget til personer mellem 40+ år.

Table 8: Number of approved personal assistants distributed by age group in 2018.

Alder	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Under 20 år	34	0,7
20-24 år	285	6,1
25-29 år	433	9,3
30-34 år	355	7,6
35-39 år	408	8,8
40-44 år	506	10,9
45-49 år	568	12,2
50-54 år	715	15,3
55-59 år	714	15,3
60+ år	643	13,8
I alt	4.661	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG) samt CPR-registreret.

Amn.: Bevillinger ifm. oplæring samt introduktion til nye opgaver indgår ikke i opgørelsen.

Personer i beskæftigelse (39 pct.) er med afstand den største gruppe, der får bevilget en personlig assistent, *jf. tabel 9*. Dernæst følger fleksjob/ledighedsydelse (29 pct.), sygedagpenge (7 pct.) og kontanthjælp (5 pct.).

Table 9: Number of approved personal assistants distributed by target group in 2018.

Forsørgelsesgrundlag	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Beskæftigede	1.802	38,7
Fleksjob/Ledighedsydelse	1.351	29,0
Sygedagpenge	340	7,3
Kontanthjælp	247	5,3
Andet	135	2,9
Førtidspensionister	128	2,7
Dagpenge	118	2,5
Ressourceforløb	102	2,2
Jobafklaring	95	2,0
Revalidering/Forrevalidering	11	0,2
Uoplyst	332	7,1
I alt	4.661	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: *Kontanthjælp* dækker over alle personer i kontanthjælpssystemet. *Andet* dækker over følgende målgrupper:

Selvforsørgede, vokselever, jobrotation samt seniorjob. *Uoplyst* angiver personlig assistance bevilget til personer, hvor det ud fra data ikke har været muligt, at koble en aktiv målgruppe, Bevillinger ifm. oplæring samt introduktion til nye opgaver indgår ikke i opgørelsen.

BILAG

Tabel 1: Antal bevilget hjælpemidler i 2018, fordelt på kommuner

Kommune	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Vejle	1.112	7,5
Århus	956	6,4
Hjørring	944	6,3
Randers	665	4,5
Viborg	536	3,6
Odense	527	3,5
Herning	495	3,3
Esbjerg	478	3,2
Kolding	451	3,0
Middelfart	442	3,0
København	427	2,9
Aalborg	409	2,7
Silkeborg	378	2,5
Ringkøbing-Skjern	352	2,4
Frederiksberg	342	2,3
Sønderborg	302	2,0
Kalundborg	288	1,9
Holstebro	272	1,8
Skanderborg	249	1,7
Frederikshavn	241	1,6
Horsens	240	1,6
Aabenraa	233	1,6
Fredericia	215	1,4
Thisted	215	1,4
Assens	196	1,3
Roskilde	165	1,1
Rødovre	163	1,1
Jammerbugt	157	1,1
Rebild	155	1,0
Varde	138	0,9
Norddjurs	132	0,9
Høje Taastrup	127	0,9
Tårnby	118	0,8
Guldborgsund	111	0,7
Sorø	107	0,7
Brønderslev	103	0,7
Hedensted	103	0,7
Svendborg	98	0,7
Haderslev	97	0,7
Lolland	96	0,6
Lyngby-Taarbæk	90	0,6
Tønder	86	0,6
Skive	82	0,6
Næstved	79	0,5
Vejen	78	0,5
Nordfyn	76	0,5
Favrskov	66	0,4
Vesthimmerland	66	0,4
Mariagerfjord	63	0,4
Glostrup	62	0,4
Hvidovre	61	0,4

Kommune	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Ikast-Brande	61	0,4
Holbæk	60	0,4
Gribskov	59	0,4
Syddjurs	57	0,4
Stevns	56	0,4
Bornholm	55	0,4
Faaborg-Midtfyn	51	0,3
Nyborg	51	0,3
Løjre	50	0,3
Kerteminde	48	0,3
Billund	47	0,3
Greve	45	0,3
Lemvig	45	0,3
Faxe	38	0,3
Solrød	37	0,2
Rudersdal	35	0,2
Brøndby	32	0,2
Gentofte	31	0,2
Halsnæs	31	0,2
Morsø	27	0,2
Albertslund	25	0,2
Langeland	25	0,2
Helsingør	23	0,2
Vallensbæk	23	0,2
Vordingborg	22	0,1
Køge	19	0,1
Egedal	18	0,1
Ærø	18	0,1
Allerød	17	0,1
Odder	17	0,1
Odsherred	15	0,1
Samsø	15	0,1
Slagelse	15	0,1
Fredensborg	14	0,1
Hillerød	14	0,1
Ringsted	14	0,1
Furesø	11	0,1
Frederikssund	8	0,1
Hørsholm	8	0,1
Struer	3	0,0
Ballerup	0	0,0
Dragør	0	0,0
Fanø	0	0,0
Gladsaxe	0	0,0
Herlev	0	0,0
Ishøj	0	0,0
Læsø	0	0,0
I alt	14.884	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Table 2: Antal bevilget personlige assistenter i 2018, fordelt på kommuner

Kommune	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Odense	394	8,5
Sønderborg	315	6,8
Esbjerg	246	5,3
Skanderborg	191	4,1
Silkeborg	182	3,9
Århus	179	3,8
Randers	173	3,7
København	157	3,4
Frederiksberg	128	2,7
Herning	119	2,6
Favrskov	104	2,2
Vejle	89	1,9
Guldborgsund	87	1,9
Albertslund	84	1,8
Svendborg	81	1,7
Fredericia	78	1,7
Høje Taastrup	78	1,7
Holstebro	71	1,5
Ikast-Brande	61	1,3
Ringkøbing-Skjern	59	1,3
Vordingborg	58	1,2
Haderslev	57	1,2
Nordfyn	55	1,2
Odder	55	1,2
Tønder	55	1,2
Kolding	53	1,1
Faaborg-Midtfyn	51	1,1
Bornholm	48	1,0
Mariagerfjord	48	1,0
Norddjurs	48	1,0
Faxe	46	1,0
Thisted	46	1,0
Assens	45	1,0
Rødovre	40	0,9
Horsens	39	0,8
Syddjurs	39	0,8
Jammerbugt	38	0,8
Aalborg	37	0,8
Rudersdal	36	0,8
Ballerup	35	0,8
Køge	33	0,7
Middelfart	32	0,7
Odsherred	32	0,7
Aabenraa	31	0,7
Hvidovre	30	0,6
Vesthimmerland	30	0,6
Lejre	29	0,6
Næstved	29	0,6
Hedensted	27	0,6
Hjørring	27	0,6
Gladsaxe	25	0,5
Brøndby	23	0,5
Greve	22	0,5
Lolland	22	0,5

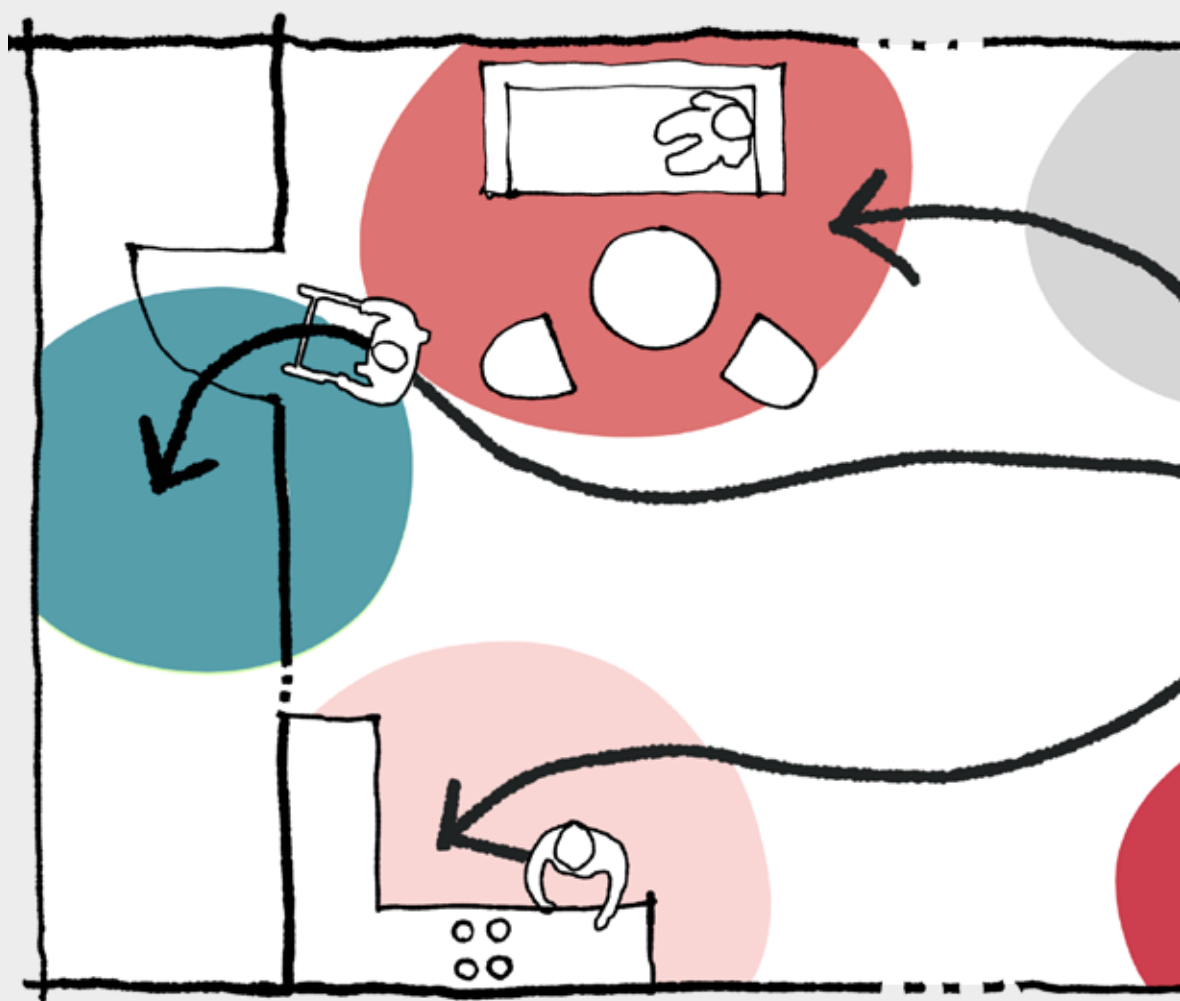
Kommune	Antal forløb påbegyndt i perioden	Andel forløb påbegyndt i perioden, pct.
Roskilde	22	0,5
Varde	22	0,5
Langeland	21	0,5
Solrød	20	0,4
Vallensbæk	20	0,4
Frederikssund	19	0,4
Gentofte	19	0,4
Tårnby	18	0,4
Rebild	17	0,4
Allerød	16	0,3
Billund	16	0,3
Nyborg	16	0,3
Viborg	16	0,3
Gribskov	15	0,3
Holbæk	15	0,3
Kalundborg	15	0,3
Lyngby-Taarbæk	13	0,3
Morsø	13	0,3
Brønderslev	11	0,2
Fredensborg	11	0,2
Hillerød	11	0,2
Skive	10	0,2
Glostrup	9	0,2
Halsnæs	9	0,2
Sorø	9	0,2
Stevns	9	0,2
Vejen	9	0,2
Struer	8	0,2
Helsingør	7	0,2
Ringsted	7	0,2
Lemvig	6	0,1
Ærø	6	0,1
Egedal	5	0,1
Frederikshavn	5	0,1
Herlev	5	0,1
Kerteminde	4	0,1
Samsø	4	0,1
Furesø	3	0,1
Hørsholm	3	0,1
Dragør	0	0,0
Fanø	0	0,0
Ishøj	0	0,0
Læsø	0	0,0
Slagelse	0	0,0
I alt	4.661	100,0

Kilde: Kommunernes indberetninger til Det Fælles Datagrund (DFDG).

Amn.: Bevillinger ifm. oplæring samt introduktion til nye opgaver indgår ikke i opgørelsen.

En bolig til hele livet

PFA Seniorboligstandard

Seniorboligstandard

PFA

Mere til dig

Seniorboligstandard

En god bolig bidrager til et godt liv

En god bolig er fundamentet for et godt liv. Det er ikke mindst tilfældet, når man bliver ældre, og ens behov måske ændrer sig med tiden. Derfor har PFA udviklet PFA Seniorboligstandard, som opstiller kriterier for en god bolig til den tredje alder.

I PFA arbejder vi for, at vores kunder har friheden til at leve det liv, de ønsker – hele livet. I den tredje alder stiller det nogle særlige krav til boligen. Specielt hvis man vil holde sig aktiv og uafhængig længst muligt, så hænger boligens rammer og livskvalitet tæt sammen.

Derfor har PFA med rådgivning fra Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) Aalborg Universitet, udviklet PFA Seniorboligstandard, der gør det nemmere at vælge en bolig egnet til den tredje alder. Standarden er samtidig en rettesnor for PFA, når vi opfører eller renoverer boliger.

PFA Seniorboligstandard skal bidrage til at skabe fundamentet for det gode seniorliv. Det skal eksempelvis være let at bevæge sig rundt i boligen, ligesom adgangen til at komme ind og ud skal være god. Der er også stillet krav om dørtelefon med video, så det er muligt at se, hvem der ringer på. Hertil kommer en række andre aspekter. Eksempelvis, hvor langt der er til offentlig transport og indkøb. For beliggenhed betyder meget, når beslutningen om at flytte til et nyt hjem skal træffes. Du kan læse mere om kravene på de kommende sider.

Med PFA Seniorboligstandard sætter vi høje krav til, hvordan PFA bygger og renoverer udvalgte boligejendomme.

PFA's lejeboliger er blevet registreret efter PFA Seniorboligstandard i 2018, så kunderne kan se hvilke boliger, der lever op til den. Det skulle gerne gøre det nemmere at tage beslutningen om at flytte til noget nyt. Målet er samtidig, at nye boliger skal bygges efter PFA Seniorboligstandard i særligt udvalgte projekter fremover.

Men det er ikke kun vores boliger, som standarden kan bruges til. PFA Seniorboligstandard er tilgængelig for alle. For PFA ønsker at fremme boliger, der bidrager til at skabe livsværdi – hele livet igennem – for flest mulig. Derfor håber vi også, at andre ejendomsudviklere og investorer vil tage den til sig.

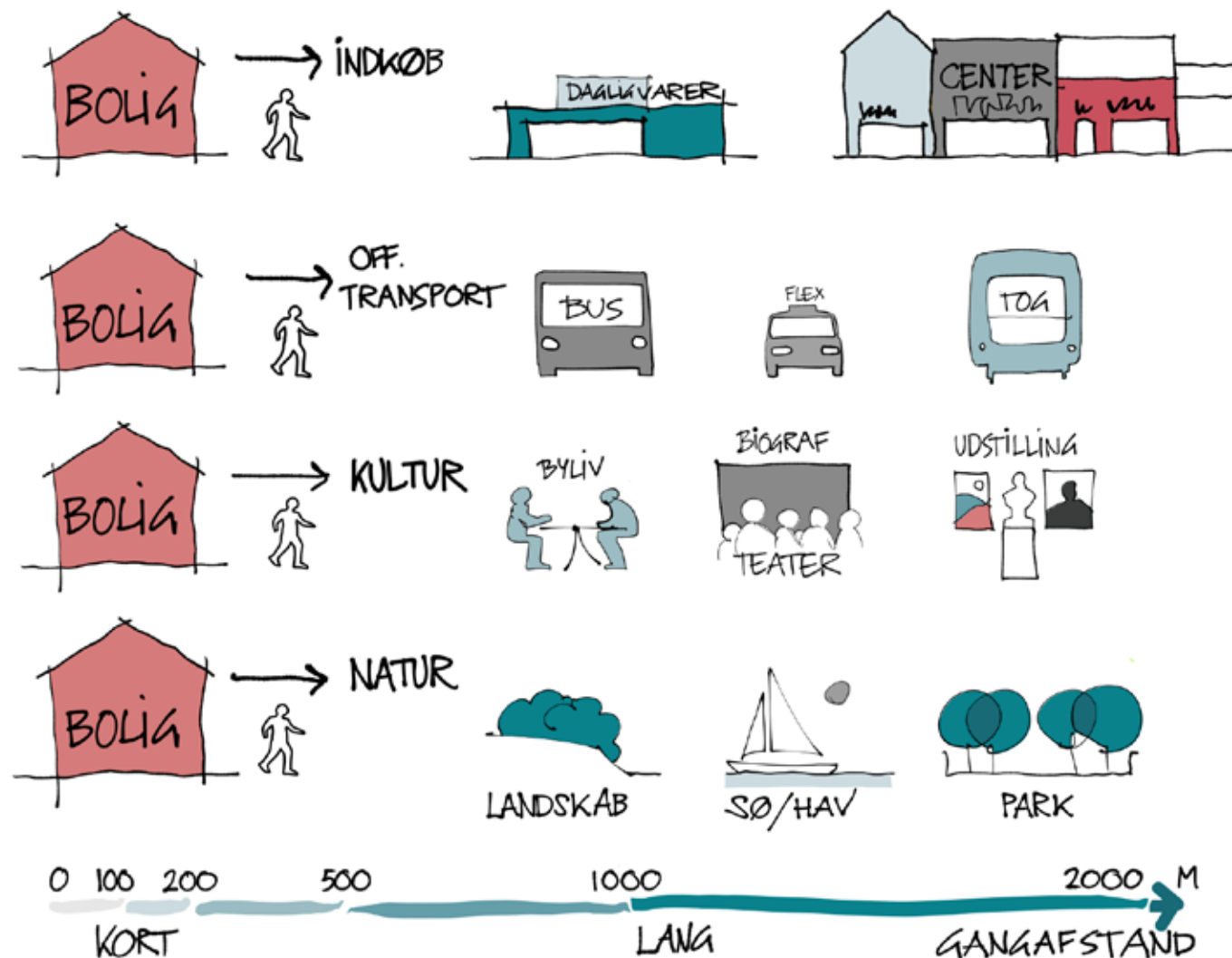
På den måde kan vi nemlig i fællesskab være med til at skabe rammerne for det gode liv i den tredje alder.

København, oktober 2018

Allan Polack,
Group CEO, PFA

Beliggenhedens muligheder

Beliggenhed er et vigtigt element, når man skal finde et nyt hjem. Derfor oplyser vi med PFA Seniorboligstandard så vidt muligt afstande til indkøb af dagligvarer, offentlig transport, kulturtilbud og natur.

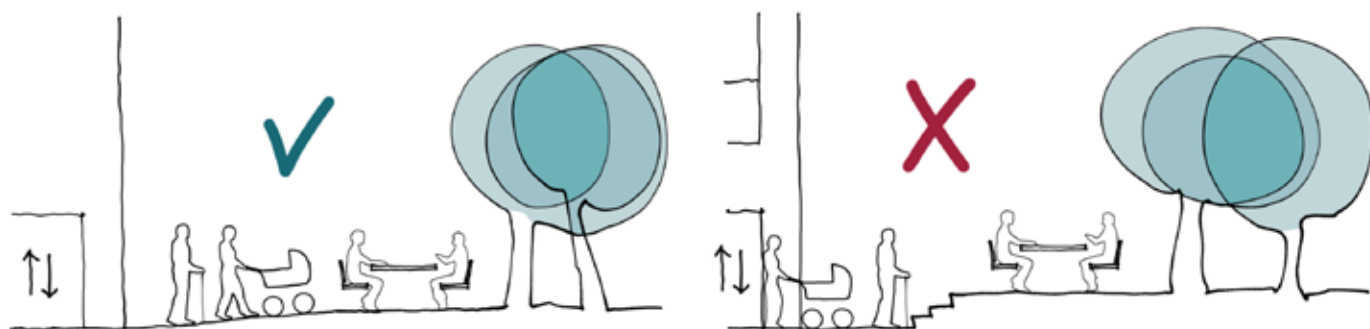
Figur: Vejledning til afstande: 0-100 m: meget god / 100-200 m: god / 200-500 m: middel / 500 – 2000 m: under middel / over 2000 m: dårlig

Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Vejledning til registrering
1	Gangafstande til indkøb af dagligvarer	Oplyses	Opgiv afstand i intervallerne ovenfor
2	Gangafstande til offentlig transport	Oplyses	Opgiv afstand i intervallerne ovenfor
3	Gangafstande til kulturtilbud	Oplyses	Opgiv afstand i intervallerne ovenfor
4	Gangafstande til natur	Oplyses	Opgiv afstand i intervallerne ovenfor

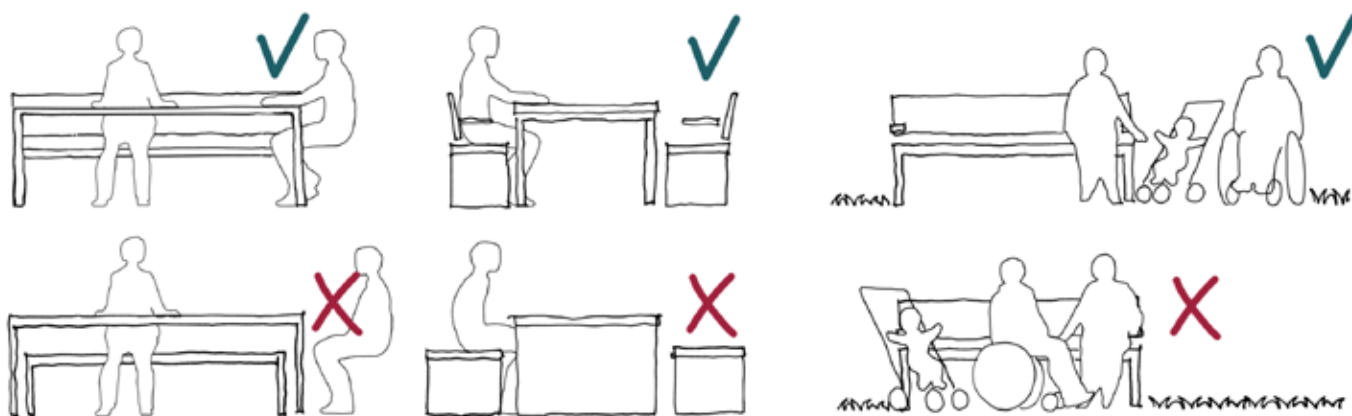
Nemt at komme omkring udenfor

PFA Seniorboligstandard stiller krav om, at adgangen til bygninger og fælles udendørsarealer skal være uden trin, så det er nemt at komme rundt. Og ved udendørsarealer

skal bænke og borde være designet, så siddepladserne har støtte til ryggen og giver god mulighed for at rejse sig.

Figur: Indgangspartiet

Figur: Udendørsmøblement

Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
5	Fri adgang til udendørs opholdssteder	Ingen trin eller hældninger over 5 % til fælles udendørs opholdssteder	Nem adgang til opholdsarealer, så beboerne ved egen hjælp kan komme frem til og rundt i dem
6	Fast, jævn belægning på udendørsarealer	Asfalt, betonfliser, savede og jetbrændte chaussesten, hvor evt. fuger er fyldt helt op. Græsmeringssten, brosten og løst grus accepteres ikke	Nem adgang til opholdsarealer, så beboerne ved egen hjælp kan komme frem til og rundt i dem. Der skal være fast underlag på parkeringsarealerne og på vejen herfra og til ejendommen
7	Brede udendørs gange og stier	Stier og adgangsarealer mindst 1,5 m brede	Nem adgang til opholdsarealer, så beboerne ved egen hjælp kan komme frem til og rundt i dem. Vej fra parkeringsarealer til ejendommen skal være mindst 1,3 m. bred
8	Adskillelse af kørende og gående på udendørsarealer	Parkering af cykler adskilt fra indgangsparti. Adskillelse af kørende og gående trafik kan fx være en græsribat, kantsten, værn eller hegn	Nem adgang til opholdsarealer, så beboerne ved egen hjælp kan komme frem til og rundt i dem. Gangarealerne til ejendommen skal være ugeneret af udefrakommende trafik
9	Udendørs møblement som kan bruges af alle	Plads til benene under bordflader (også siddende på rollator eller i evt. kørestol). Plads til barnevogn eller kørestol ved siden af fritstående bænke	Ingen krav

Ind og ud på en let måde

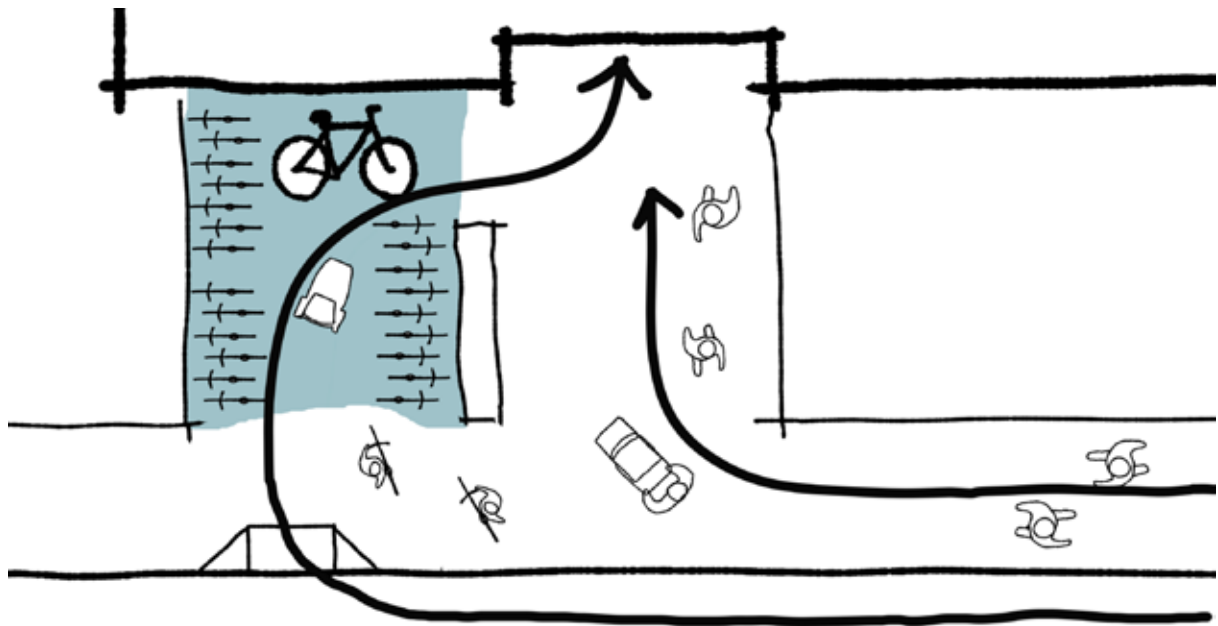
PFA Seniorboligstandard stiller krav om at indgangspartier har døre, der er nemme at åbne og som er oplyst tilstrækkeligt, så det er let at finde den rigtige nøgle frem. Dørtelefonen skal være praktisk at betjene og give mulighed for

at se, hvem man lukker ind. PFA Seniorboligstandard stiller samtidig krav om, at der så vidt muligt er aflåselig cykelparkering, så der er mulighed for en mere sikker opbevaring af cykler, el-cykler mv.

Figur: Indgangspartiet

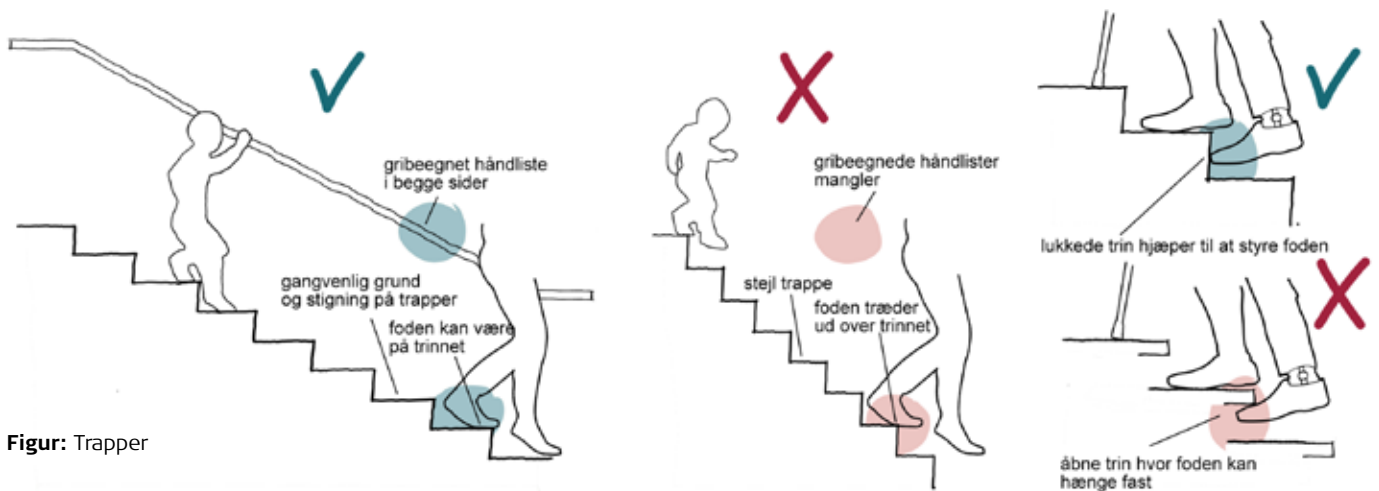
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
10	Døre som er nemme at åbne	Betjeningskraft justeret til højst 25 Newton. Hvis dør er under vindpres, skal der være automatisk døråbner	Beboerne skal ved egen hjælp kunne komme ind i alle adgange til bygningen
11	Døråbninger som er lette at komme igennem	Der skal sikres fri passagebredde på mindst 0,85 m, som gør det let at komme ind i bygningen uden at ramme på karmen	Beboerne skal ved egen hjælp kunne komme ind i alle adgange til bygningen. Yderdøre skal have en fri passagebredde på mindst 0,77 m
12	Dørtrin som er lette at komme hen over	Dørtrin under 1,5 cm eller alternativt 2,5 cm, hvis affaset med lav hældning	Beboerne skal ved egen hjælp kunne komme ind i alle adgange til bygningen. Dørtrin må højst være 2,5 cm
13	Dørtelefon med video	Betjeningsknapper for porttelefoner placeres modsat dørens hængselside i en højde mellem 0,9-1,37 meter. Mindst 0,5 m fra indvendig hjørne. Porttelefoner skal have en enkel betjening samt video	Beboerne skal ved egen hjælp kunne tilgå og betjene porttelefoner og tilkaldelanlæg
14	Belysning ved indgang	Øget belysningsniveau for at gøre det lettere at finde den rigtige nøgle, vejl. min. 150 lux	Adgangs- og tilkørselsarealerne skal belyses. Trapper og ramper skal belyses stærkest
15	Parkeringsareal til cykler og el-scootere	Parkeringsareal for cykler og el-scootere så vidt muligt med overdækning, aflåsningsmulighed og ladestander	Der skal på ejendommen være et tilstrækkeligt areal til parkering af biler, motorcykler, knallerter og cykler
16	Opladning for el-cykler, el-scootere og option for ladestander til elbiler	Min. 1 option for ladestander til el-biler ved p-pladser og min. 1 el-udtag for opladning af el-cykler og el-scooter	Ingen krav

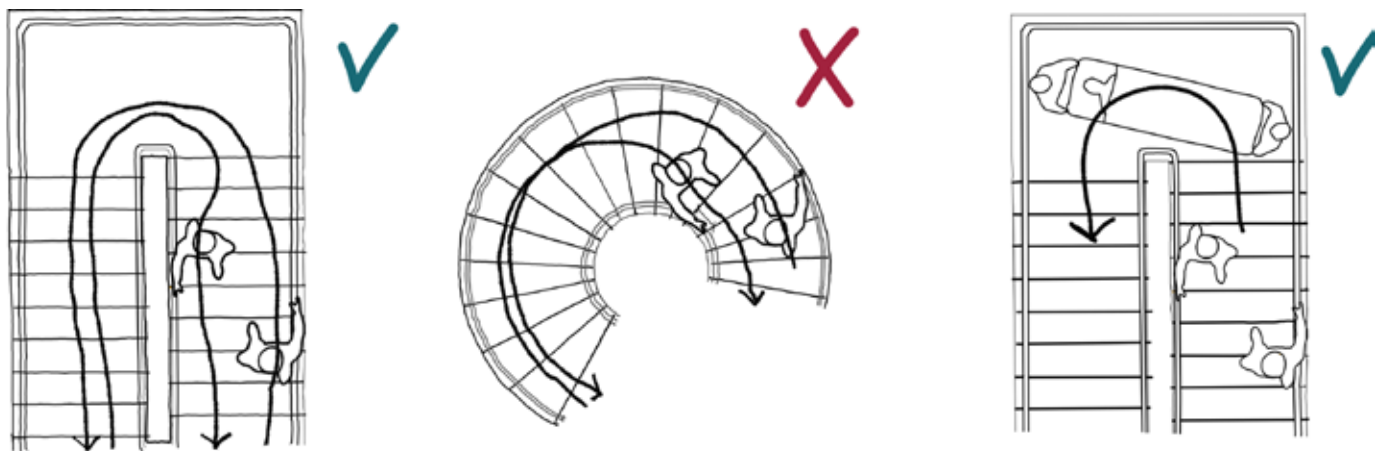
Figur: Parkeringsforhold

Trygge trapper

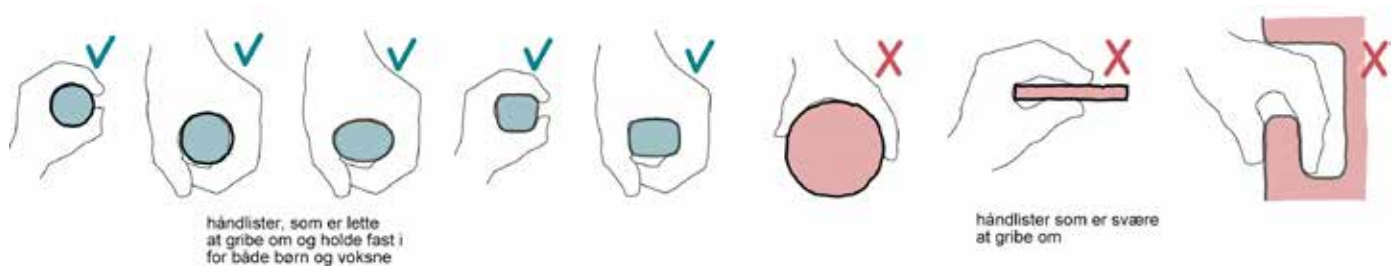
PFA Seniorboligstandard stiller krav om lyse og rummelige trappeopgange, hvor håndlister er nemme at gribe fat i og hældningen på trappen ikke er alt for stejl.

Figur: Trapper

Figur: Ligeløbstrappe med mellemrepos og ensartede trin; vindeltrappe med uensartede trin; trappe med plads til ambulancebåre.

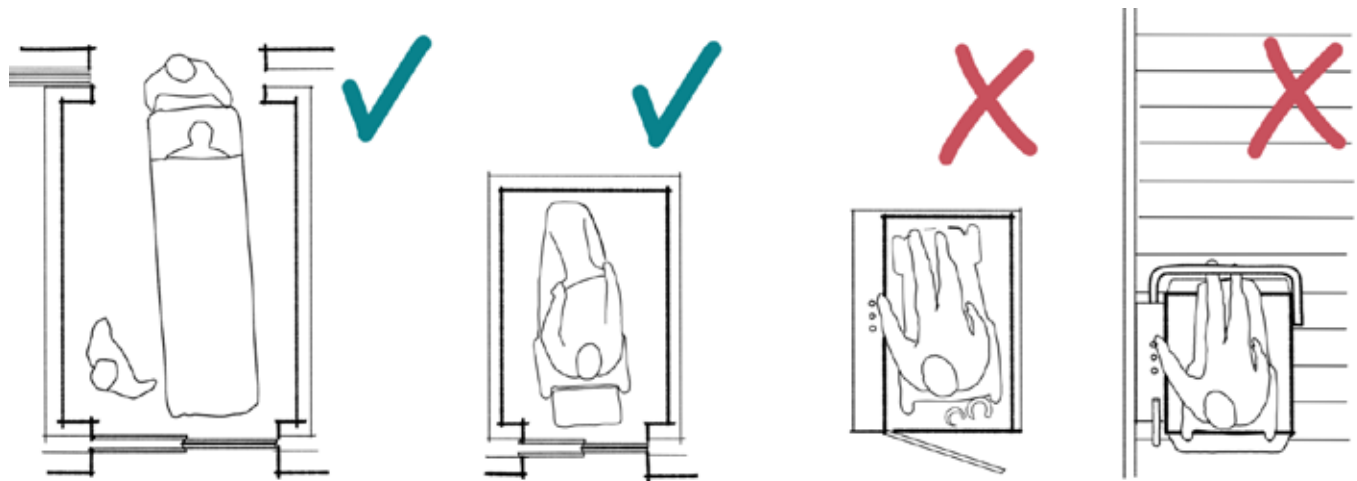

Figur: Håndlister

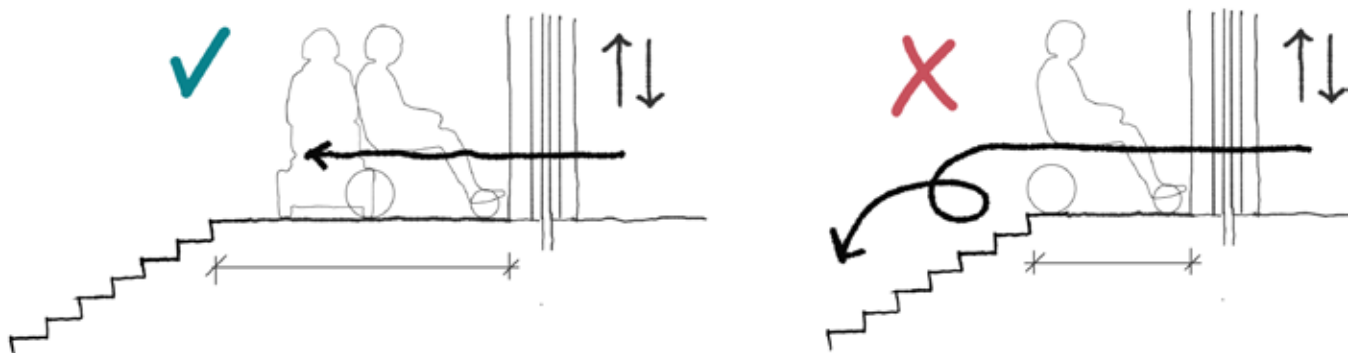
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
17	Jævn stigning på trappe	Grund på 30 cm og en trindhøjde på 18 cm	Trin på trapper må ikke være højere end 18 cm og de skal mindst være 28 cm i dybden. I beboelsesbygninger dog mindst 25 cm
18	Trin man ikke hænger fast i	Trin forsynes med lukkede stødtrin	Ingen krav
19	Tydelige trin på trappe	Trinfor kanter markeret med kontrastfarve	Fælles adgangsveje skal markeres med forskellige materialer, farver eller belysning
20	Rummelig og sikker trappeopgang	Ligeløbstrapper med mellemrepos. Ingen spindeltrapper	Ingen krav
21	Håndlister som er nemme at gribe om og holde godt fast i	Gribeegnede håndlister i begge sider, 0,8-1,0 m over trinfor kanter. Profil som man kan lukke hånden om. Ubrudt føring over eventuel repos	Medmindre der er opsat værn, skal fælles adgangsveje som fx gange, trapper og ramper være forsynet med håndlister, der er nemme at gribe om og holde fast i. Håndlister skal opsættes i en højde på ca. 0,80 m
22	Ekstra belysning på trapper	Belysning på min. 150 lux	Fælles adgangsveje og arbejdsplaser skal have elektrisk belysning, som matcher beboernes behov

Elevatorer med plads

PFA Seniorboligstandard stiller krav om elevatorer i opgangen, der er rummelige, så der er plads til at få ting og sager fragtet op og ned på en let måde, og som også kan bruges med ambulancebære, hvis der er behov for det.

Figur: Elevator

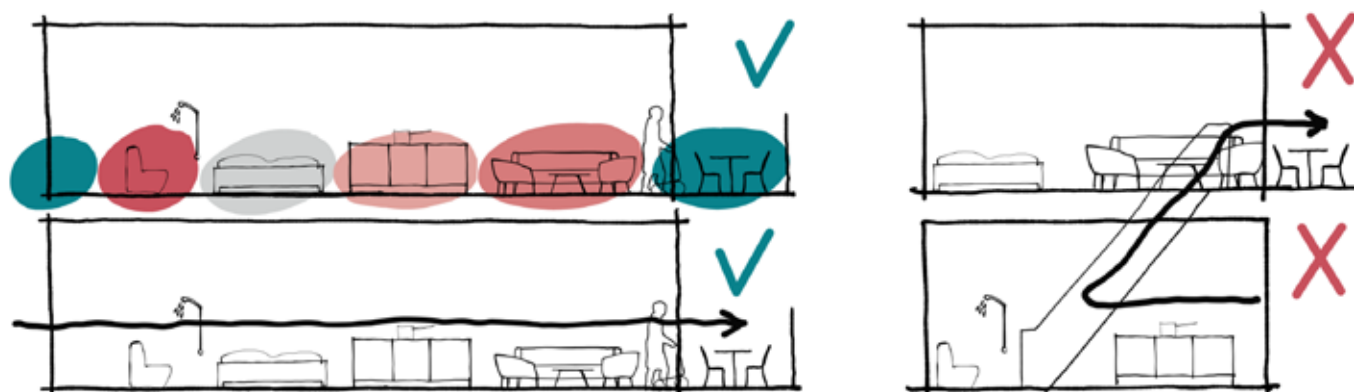

Figur: Sikrere afstand foran elevatordøre

Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
23	Elevator til boligen	Elevator hvis to eller flere boliger ligger ovenpå hinanden	Der skal være elevator i bygninger, som har 3 etager eller mere. I bygninger med flere opgange gælder kravet for hver opgang. En bygning med stueplan, 1. sal og 2. sal regnes for en bygning med 3 etager
24	Rummelig elevator	Elevatorstørrelse type 3 eller type 2. En type 2-elevator måler indvendigt mindst 1,4 m i dybden og mindst 1,1 m i bredden og har en dør på mindst 0,8 m. En type 3-elevator måler indvendigt mindst 1,4 m i dybden og mindst 2,0 m i bredden og har en dør på 1,1 m	Hvis der installeres elevatorer i nybyggeri, skal mindst en elevator designes og udføres som type 2-elevator
25	Gode adgangsforhold til elevatoren	Fælles adgangsveje foran elevatorer mindst 1,5 m brede	Fælles adgangsveje skal have en bredde på min. 1,3 m
26	Sikre adgangsforhold til elevatoren	Afstand fra elevatordør til evt. nedadgående trappe mindst 2 m	Fælles adgangsveje skal have en bredde på min. 1,3 m

Nemt at komme omkring indenfor

Boliger bygget efter PFAs Seniorboligstandard skal være udført i ét plan med lave eller ingen dørtrin indvendig.

Figur: Bolig

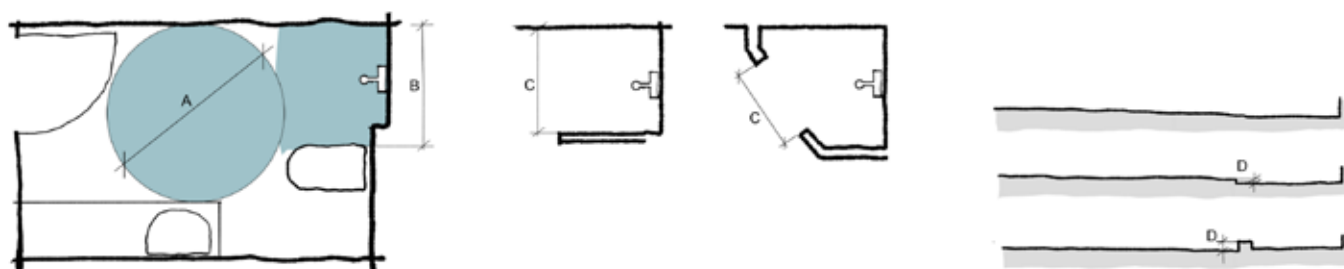
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
27	Nemt at komme rundt indenfor	Et plan (ej heller forskudt plan)	I etageboliger mm. skal der indrettes mindst et wc-rum i adgangsetagen
28	Ingen høje dørtrin i boligen	Dørtrin i bolig fjernet eller under 1,5 cm, skråt affaset	Dørtrin på såvel yder- som inderdøre må højst være 2,5 cm
29	Brede døråbninger for lettere passage og mindre slid på dørkarme	Fri passagebredder gennem døre min. 0,85 m	Døre i fællesområder skal have en bredde på mindst 0,77 m. og døre i boliger skal have en bredde, som passer til den øvrige indretning. Døre til vindfang, forstuer, gange, beboelsesrum, køkken, bade- og wc-rum i bygningens adgangsetage skal have en bredde på mindst 0,77 m
30	Gangbredder kombineret med dørbreder, der gør det lettere at komme omkring i boligen	Summen af gangbredde og dørbredde på min. 2,2 m	Vindfang, forstuer, gange og lignende skal have en fri bredde på mindst 1,0 m. Hvis der er døre eller skabsdøre i siderne af gangarealet, skal gangarealet være mindst 1,30 m i bredden

Nemt at komme omkring indenfor

PFA's Seniorboligstandard stiller krav om badeværelser med god plads til at bevæge sig rundt.

Figur: Eksempler med manøvreplads i bade- og wc-rum, plads ved siden af wc og i bruseområde.

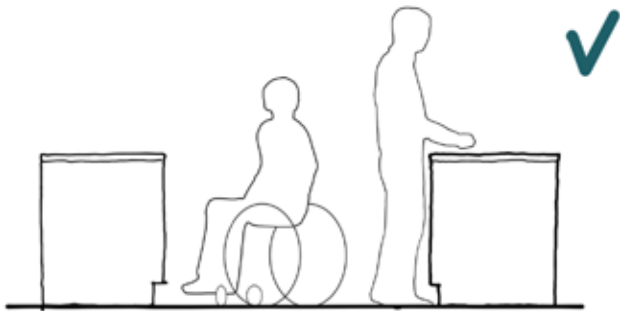

Figur: Eksempler på hvordan dimensioner i badeværelse måles.

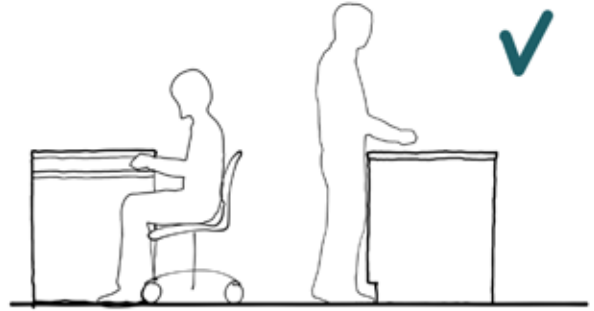
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
31	Tilstrækkelig plads foran inventar	Frit areal foran wc og inventar: Min. diameter 1,65 m. Måles med evt. adskillelse mellem bruseareal og toilet demonteret	I etageboliger, boliger i rækkehuse og dobbelthuse mv. skal der i adgangsetagen være mindst et wc-rum, der har håndvask samt tilstrækkelig fri afstand foran håndvask og wc
32	God plads ved siden af toilet	Friplads ved ene side af wc min. 0,9 m	I etageboliger, boliger i rækkehuse og dobbelthuse mv. skal der i adgangsetagen være mindst et wc-rum, der har håndvask samt tilstrækkelig fri afstand foran håndvask og wc
33	Adgang til bruseareal udformes, så badestol kan anvendes	Adgangsbredde til bruseplads min. 0,9 m	Ingen krav
34	Niveauspring ved bruseplads undgås	Niveauspring ved bruseplads højst 1,5 cm	Ingen krav
35	Greb i bruseområdet giver øget sikkerhed mod at falde	Lodret greb monteret i bruseområde eventuelt som del af brusestang. Forberedt område til vandret greb	Ingen krav
36	Døropslag, radiator og evt. vaskesøjle holdes udenfor frit areal	Døropslag, radiator og evt. vaskesøjle holdt udenfor frit areal foran og ved siden af wc	Ingen krav
37	Forberedelse til væghængte armstøtter	Væg bag toilet med bæreevne for væghængte armstøtter uden ben	Ingen krav

Fleksibelt køkken

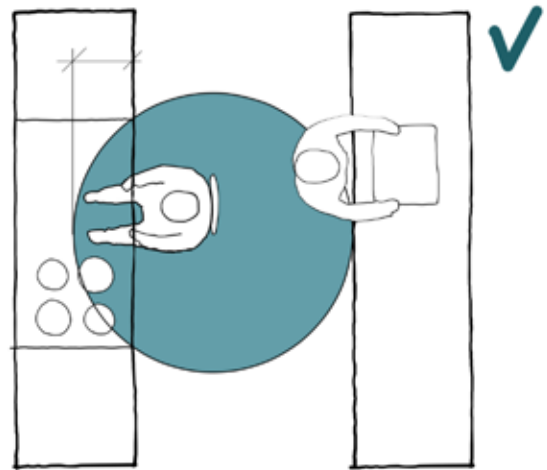
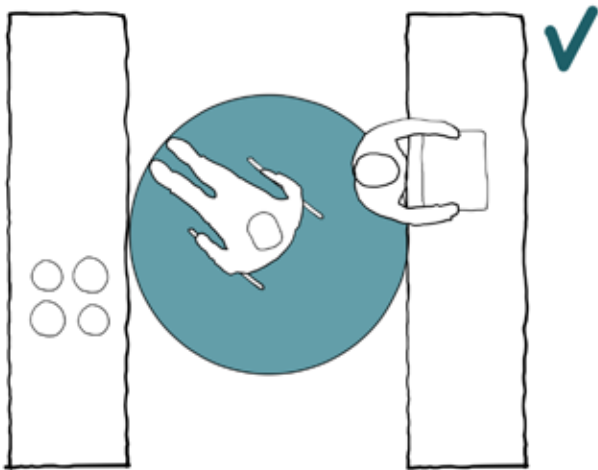
PFA's Seniorboligstandard stiller krav til køkkener som er indrettet, så der er god plads til at tømme opvaskeren eller være flere i køkkenet samtidig.

Ø 1,5 m manøvreplads ved primære funktioner, evt. vha. flyttebare elementer.

Ø 1,5 m manøvreplads ved fjernelse af elementer, op til 0,3 m under bord gennemgående gulv, rørføring forberedt.

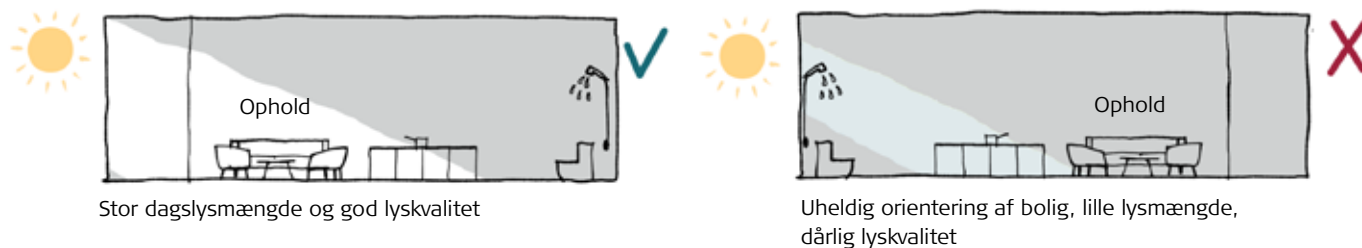

Figur: Flytbare elementer kan skaffe plads hvis nødvendigt.

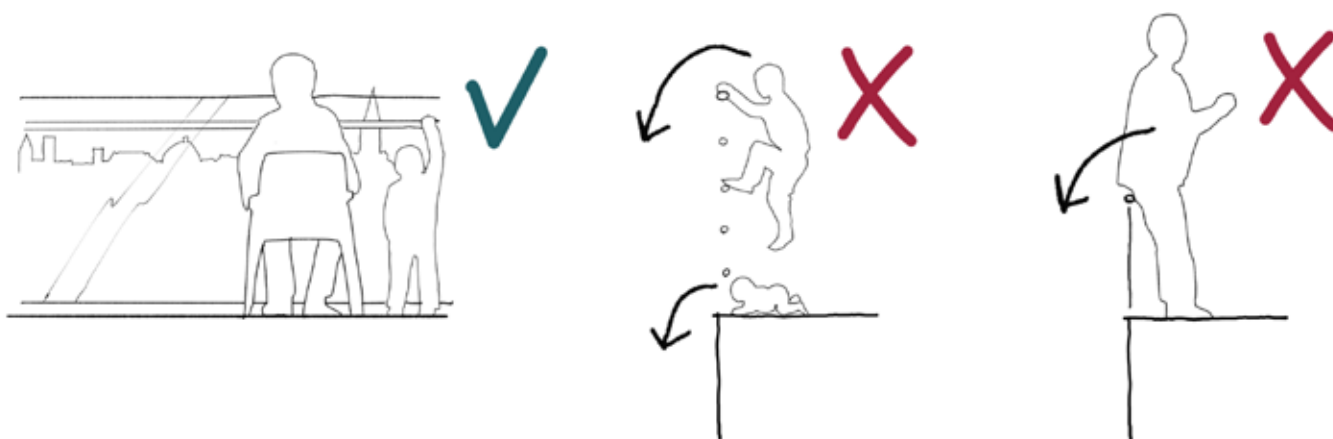
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
38	Godt manøvreareal foran primære funktioner som kogeplads og køkkenvask	Diameter af vendeareal foran køkkenets primære funktioner 1,5 m. Alternativt udført så elementer kan flyttes, eller at op til 0,3 m af vendearealet fremskaffes under bordflade	I køkkener skal der være plads til, at køkkenarbejdet kan foregå nemt og sikkert, og den fri afstand ud for arbejds -og opbevaringspladser skal være på mindst 1,1 m
39	Køkken kan tilpasses forskellige behov for plads under bordplader	Rørføring forberedt, så underskab ved vask kan demonteres. Gennemgående gulve under elementerne	Ingen krav
40	Greb til låger udformes, så de kan betjenes med lukket hånd	Greb, der er mulige at betjene med lukket hånd	Ingen krav
41	Frit areal med evt. spiseplads i køkken	Frit areal på mindst 1,5 x 1,5 m ved evt. spiseplads. Bord kan overlappe op til 0,3 m	Ingen krav

Lys, udsyn og sikkerhed

PFA's Seniorboligstandard stiller krav om, at der skal være et godt og naturligt dagslys i boligen. Altaner skal være sikret med et tilstrækkeligt højt værn, så børn ikke kan kravle over. Og vinduer skal give god mulighed for at se ud - også når man sidder i sofaen.

Figur: Flytbare elementer kan skaffe plads hvis nødvendigt.

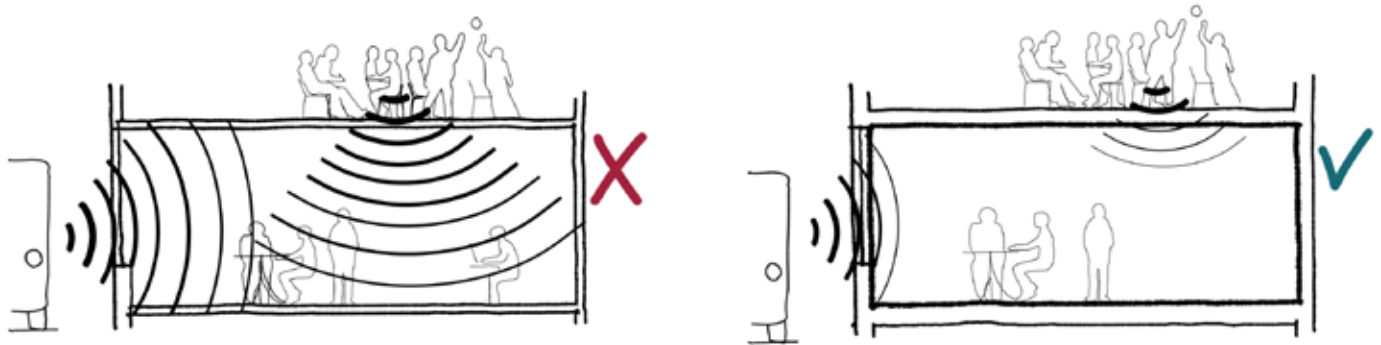

Figur: Udsyn fra altan, også når man sidder. Værn, der er svære at kravle på for børn, og med mere sikker højde for voksne.

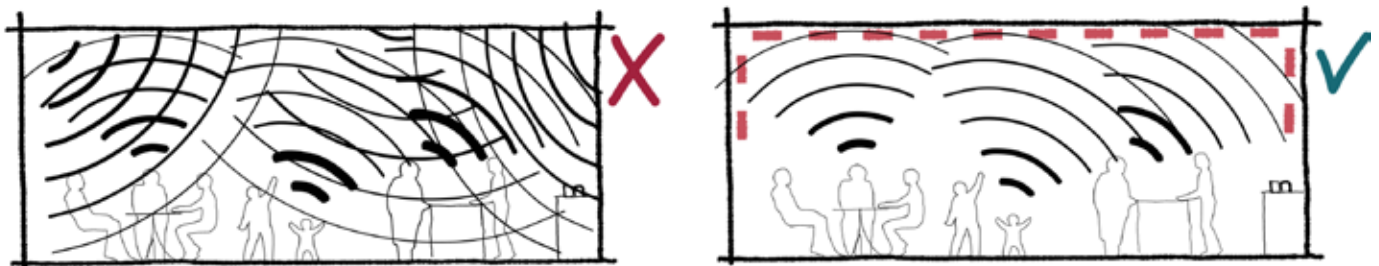
Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
42	Vinduer som rækker både højt op og lavt ned for mere dagslys	Underkant vindue højst 0,7 m over gulv	Beboelsesrum og køkken skal være tilstrækkeligt belyste med dagslys
43	Vinduer og altaner med godt udsyn	Ingen sprosser eller håndlister mellem 0,9 - 1,2 m over gulv	Beboelsesrum skal være indrettet med vinduer, der er designet, så beboerne i deres hverdag altid nemt og ubesværet kan kigge ud på deres omgivelser
44	Værn med øget sikkerhed	Min. højde af værn på altaner 1,2 m over gulv	Højden på værn eller rækværker er mindst 1,0 m

Et minimum af støj

PFAs Seniorboligstandard stiller krav om, at boligerne er bygget med henblik på at minimere støjgener. Det gælder både lyde udefra. Eksempelvis fra trafik eller naboer. Det gælder også akustikken indvendig i boligen.

Figur: God dæmpning af lyd udefra eller fra naboer giver et mere roligt miljø, hvor det er rart at opholde sig i længere tid.

Figur: Dæmpning af efterklangstider giver et mere behageligt miljø, hvor det er lettere at føre en samtale.

Krav nr.	Område	PFA Seniorboligstandard	Bygningsreglement 2018
45	Begrænsning af lyd udefra, gennem vægge og etageadskillelser	Projekteret efter lydklasse B mht. dæmpning af trafikstøj, trinlyd og luftlyd	Boliger og andre rum, som bruges til overnatning, skal være indrettet, så de overnattende ikke generes af støj fra øvrige bolig- og erhvervsenheder i bygningen, bygningens installationer eller fra veje og jernbaner
46	Begrænset efterklangstid i opholdsrum som stue og køkken	Projekteret efter lydklasse B mht. efterklangstid, fx 0,6 sekunder for et møbleret rum	Rums efterklangstid skal være reguleret i overensstemmelse med deres anvendelse

Seniorboligstandard

PFA Pension

Forsikringsaktieselskab

CVR: 13 59 43 76

Sundkrogsgade 4

2100 København Ø

Telefon: 39 17 50 00

pfa.dk

PFA

Mere til dig